

HNB

EUROSUSTAV

**Očitovanje na pitanja dostavljena u sklopu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću o
Nacrtu odluke o kontroli provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca eura**

prosinač 2024.

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

Hrvatska narodna banka provela je na svojim internetskim stranicama savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u vezi s Nacrtom odluke o kontroli provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca eura (u nastavku teksta: Nacrt odluke) u razdoblju od 15. studenoga do 15. prosinca 2024.

Zainteresirani sudionici pozvani su da na e-adresu gotovina-regulativa@hnb.hr, u propisanom razdoblju trajanja savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, dostave komentare, prijedloge ili pitanja u vezi s predloženim Nacrtom odluke.

Tijekom provođenja savjetovanja sa zainteresiranom javnošću Hrvatska narodna banka zaprimila je pitanja Hrvatske udruge banaka i prijedloge Privredne banke Zagreb d.d.

Zaprimljena pitanja, prijedlozi i odgovori Hrvatske narodne banke navedeni su u nastavku teksta.

1.a Pitanje zainteresirane javnosti

Molimo pojašnjenje članka 26. stavka 1. Nacrta odluke u kojem je definiran „ovlašten predstavnik subjekta kontrole“. Mora li Banka kreirati listu predstavnika koju će razmijeniti s HNB-om i moraju li ti predstavnici imati neko formalno odobrenje Banke?

Ili je dovoljno da je to samo djelatnik Banke? I kako će se identificirati ta osoba od strane HNB-a?

Bankomati koji će biti predmet neposredne kontrole jesu većinom vezani uz poslovnice, ali djelatnici poslovnice neće sudjelovati u tom nadzoru.

1.b Odgovor

U najavljenim kontrolama ovlaštenim predstavnikom subjekta kontrole smatramo zaposlenika subjekta kontrole za kojega je dostavljeno ovlaštenje od osobe ovlaštene za zastupanje subjekta kontrole.

U nenajavljenim kontrolama ovlaštenim predstavnikom subjekta kontrole smatramo zaposlenika subjekta koji je zatečen na mjestu provođenja kontrole u svojstvu odgovorne osobe (voditelj poslovnice, voditelj smjene ili voditelj obradnog mjesta).

Kontrole bankomata provodit će se kao najavljene kontrole te će unaprijed biti zatraženo prisustvo ovlaštenog predstavnika subjekta kontrole za kojeg je unaprijed potrebno dostaviti ovlaštenje od osobe ovlaštene za zastupanje subjekta kontrole.

2.a Pitanje zainteresirane javnosti

Poglavlje VII. važeće Odluke o kontroli provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca eura (POSTUPANJE S NEPRIKLADNIM I SUMNJIVIM GOTOVIM NOVCEM) propisuje uvjete pod kojima su Banke dužne primiti i zamijeniti neprikladne euronovčanice/eurokovanice od clijenata.

Poglavlje VII. Nacrta odluke mijenja naziv u "POSTUPANJE HRVATSKE NARODNE BANKE S OŠTEĆENIM I SUMNJIVIM GOTOVIM NOVCEM". Nacrtom odluke ne navode se više uvjeti pod kojima su banke dužne primiti i zamijeniti euronovčanice/eurokovanice te iz toga proizlazi da bi se zamjena oštećenog/sumnjivog novca provodila isključivo u HNB-u (neposredno) ili posredno putem poštanskih ureda, odnosno banke nisu više kanal prihvata/zamjene neprikladnog novca od clijenata?

2.b Odgovor

Nacrtom odluke uređeni su uvjeti i način zamjene oštećenih euronovčanica i neprikladnih eurokovanica u Hrvatskoj narodnoj banci.

Člankom 3. Odluke ESB/2010/14 od 16. rujna 2010. o provjeri autentičnosti i prikladnosti euronovčanica te njihovu vraćanju u optjecaj (u nastavku teksta: Odluka ESB/2010/14) uređena je za osobe koje rukuju gotovinom obveza provjere autentičnosti i prikladnosti euronovčanica prije njihova vraćanja u optjecaj. Banke u okviru svojih redovnih aktivnosti i dalje mogu zamjenjivati neprikladan gotov novac ako utvrde da je autentičan i ima uvjeta za zamjenu (ako je predočeno 50% ili više površine euronovčanice odnosno cijele eurokovanice koje su obradive na uređaju i koje su prepoznatljive s lica i naličja).

Neprikladan gotov novac koji banke zaprime kroz pologe clijenata banke će, kao i dosad, polagati u gotovinske centre Hrvatske narodne banke.

3.a Pitanje zainteresirane javnosti

Da li poglavlje II. PROVJERA AUTENTIČNOSTI EUROKOVANICA Nacrta odluke treba imati naziv: II. PROVJERA PRIKLADNOSTI I AUTENTIČNOSTI EUROKOVANICA analogno poglavlju IV. PROVJERA PRIKLADNOSTI I AUTENTIČNOSTI EURONOVČANICA?

3.b Odgovor

Uredbom (EU) br. 1210/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2010. o provjeri autentičnosti eurokovanica i postupanju s eurokovanicama neprikladnima za optjecaj, u članku 2. točki (a) definirano je:

"Provjera autentičnosti eurokovanica znači postupak provjere jesu li eurokovanice autentične i prikladne za optjecaj."

Nastavno na navedeno, naziv poglavlja II. "PROVJERA AUTENTIČNOSTI EUROKOVANICA" ne treba dopunjavati.

4.a Prijedlog zainteresirane javnosti

U članku 5. „Pojmovi“ u stavku 7. opisano je da je obrada postupak brojenja te provjere autentičnosti i prikladnosti euronovčanica ili eurokovanica, međutim na ESB-ovoj listi Uređaja za obradu novčanica nalaze se i uređaji koji ne provjeravaju prikladnost, pa predlažemo da se u Odluku doda pojašnjenje vezano uz navedenu pojamovnu razliku.

4.b Očitovanje

Prijedlog nije prihvaćen.

Obrada jest postupak brojenja i provjere autentičnosti i prikladnosti euronovčanica i eurokovanica, bez obzira na to provodi li se pomoću uređaja za obradu ili to rade osposobljeni zaposlenici.

Odlukom ESB/2010/14 definirani su uvjeti koje moraju zadovoljavati uređaji za obradu euronovčanica te njihova daljnja podjela na one kojima rukuju klijenti i one kojima rukuju zaposlenici. Svi navedeni uređaji provjeravaju autentičnost, a prikladnost samo neki od njih. Na listi ESB-a nalaze se svi uređaji, a u skladu sa svojim karakteristikama mogu se upotrebljavati pri obradi euronovčanica.

Isto tako, Uredbom EU 1210/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2010. o provjeri autentičnosti eurokovanica i postupanju s eurokovanicama neprikladnim za optjecaj (u nastavku teksta: Uredba EU 1210/2010) uređeno je da su svi uređaji za obradu kovanica objavljeni na popisu Europske komisije. Svi oni se, u skladu sa svojim karakteristikama mogu upotrebljavati pri obradi eurokovanica, bez obzira na to provjeravaju li autentičnost i prikladnost ili samo autentičnost.

5.a Prijedlog zainteresirane javnosti

Nigdje dalje u tekstu ne opisuju se kategorije uređaja za provjeru novčanica, dok se sva 3 priloga odnose samo na provjeru kovanica, a ne spominju se novčanice, pa predlažemo da se kreira dodatni prilog koji se odnosi na provjeru novčanica.

5.b Očitovanje

Prijedlog nije prihvaćen.

Odredbe Odluke ESB/2010/14 direktno su primjenjive u nacionalna zakonodavstva, a u njezinom prilogu I. sadržana je klasifikacija Uređaja za obradu novčanica. Stoga ju nije potrebno, a niti ispravno, dodatno ugrađivati u Nacrt odluke.

S druge strane, Uredba EU 1210/2010, iako je također direktno primjenjiva, ne sadržava klasifikaciju uređaja za obradu kovanica. Klasifikacija uređaja za obradu kovanica dio je Smjernice o provedbi Uredbe 1210, čije se odredbe implementiraju u nacionalno zakonodavstvo, što smo i učinili u Prilogu 2. i Prilogu 3. Nacrta odluke.

6.a Prijedlog zainteresirane javnosti

Dodatno predlažemo da se u postojećem HNB-ovu izvještaju „Obavijest o krivotvorenim novčanicama i kovanicama eura i ostalih valuta“, u stupcu „Mjesto otkrivanja“ omogući dodatna pretraga po nazivu konkretne banke / financijske institucije, kako bi Banka mogla filtrirati one koje se odnose na PBZ. Sada je omogućen samo pregled kako slijedi:

- (Select All)
- javnost / u maloprodaji
- na šalteru banke / financijske institucije
- specijalizirana tvrtka za poslovanje s gotovim novcem
- u Back office - banka / financijska institucija
- (Blanks)

6.b Očitovanje

Izvještaj Hrvatske narodne banke "Obavijesti o krivotvorenim novčanicama i kovanicama eura i ostalih valuta" omogućuje obveznicima pregled svih registriranih krivotvorenih novčanica i kovanica koje su izdvojene na području Republike Hrvatske. U izvještaju se prikazuju podaci za tekuću godinu i mogu se filtrirati ovisno o navedenim parametrima poput valute, apoena, godine izdanja/izrade, serijskog broja i sl. Izvještaj se generira svakodnevno, a prikazuje status svih registriranih primjeraka krivotvorenog novca neovisno o podnositelju Zahtjeva za tehničku analizu.

Pojedinačan pregled po institucijama dostupan je u aplikaciji za rad s bankama i poslovnim subjektima gdje se nalaze svi izvještaji te svaka institucija može pregledati i preuzeti Izvještaje za sve zahtjeve koje je dostavila na tehničku analizu.